N. Erdös
1428 Franklin St

Minden eddigi társadalom osztályharcok története.

Világ proletárjai egyesüljetek!

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

"Az iparilag fejlettebb ország a kevésbbé fejlettnek saját jövője képét mutatja". (Marx.)

No. 33. szám. Vol. VI. évfolyam. | New York, 1908 április 24. | Egyes szám ára 2 cent. Helyben 1 cent.

A KONGRESSZUS.

— Második nap. . .

A pártvezetőség jelentése feletti vita során Newark küldöttje szólalt fel, panaszolva, hogy a szervezet által beküldött választott birósági határozatot nem tette közzé a vezetőség. A kongresszus megvizsgálja az ügyet és utasitja az ujonnan megválasztandó pártvezetőséget a határozat közzétételére.

A szervező jelentése következik ezután, melyet azonban — nem szakithatva félbe szervezési munkáját — irásban küldött be Somogyi elvtárs.

A jelentés eredményes munkáról tanuskodik, mely előkészíti a talajt vidéki szervezeteink rohamos fejlődésének és hathatós müködésének, mely azonban csak a gazdasági válság elmultával éreztetheti eredményeit.

Erről tanuskodnak az osztályok jelentései is, melyek igazolják, hogy a szocialista szellem mindinkább mélyebb gyökeret ver a vidéki magyar munkástársaink körében.

Az osztályok jelentése után a kongresszus a vezetőségnek a felmentést egyhangulag megadja és egy jelölő bizottságot választ, hogy az előterjesztéseket tegyen az uj vezetőség tagjai, az uj szerkesztő és titkár személyei tekintetében. Minthogy ez pedig ez feltételezi a kérdésnek megelőző eldöntését, hogy a kongresszus magáévá teszi-e a központnak New Yorkból való elszállitására vonatkozólag tett inditványt, ez kerül megvitatás alá. A kongresszus határozata ugy szól, hogy a központ továbbra is New Yorkban marad.

A délutáni ülés a jelölő-bizottság előterjesztéseivel veszi kezdetét, melyeket a kongresszus oly értelemben fogadott el, hogy a szerkesztést egy négytagu szerkesztő-bizottságra ruházza, a titkári állást nem tölti be ezuttal sem, hanem mint eddig, a pártvezetőség egy tagja fogja végezni a titkári teendőket.

Az uj pártvezetőség megválasztása következik ezután, melynek tagjai: Waldmann, Lefkovics Samu, Schwarcz Vilmos, Basky Ferenc, és Eller elvtársak, mint rendes tagok; Fekete, Schwarc Lipót és Szőke elvtársak mint póttagok. Ellenőrző-bizottság: Spál, Vörös, Herczeg és Gazdag elvtársak.

A délelőtt folyamán több üdvözlő távirat érkezett: a st. louisi, san franciscoi, lynni, clevelandi, valamint Becsy, Mukri és Schreiber elvtársaktól.

A napirend következő pontja: Gazdasági és politikai mozgalom, előadója Bolgár elvtárs. Röviden ismerteti szövetségünk gazdasági és politikai munkájának főbb mozzanatait. Részletesen számol be az egyesülési mozgalomról, melynél kiemeli, hogy az anyapártot megelőzőleg magyaroktól, még pedig a Socialist Partyból indult ki s hogy lefolyásában milyen volt, arról kimeritő adatok foglaltatnak a Népakaratban.

A szövetség jövendő taktikájáról szól ezután. Kiemeli, hogy mint szocialista munkásszövetségnek a társadalmi élet minden nyilvánulására ki kell terjesztenie figyelmét s minden téren kell a szocialista agitációt folytatnia, nem csupán a politikain. Elsőrangu szükségességnek azonban a gazdasági szervezkedést tartja, az I. W. W.-ba való tömeges belépést és annak a lehető legmesszebbmenő támogatását.

Vázolja azon különleges helyzetet, amelyben az amerikai magyar forradalmi szocialista munkások vannak, főleg azon kötelességek szempontjából, melyekkel egyrészt az amerikai proletáriátus és munkásmozgalom ügyének, másrészt a bevándorló magyar munkásságnak tartozunk.

A magyar munkás — ugymond — nem azért jön Amerikába, hogy itt politikai tanulmányokat végezzen a tekintetben, hogy melyik párt a helyes és melyikhez kell csatlakoznia, hanem hogy miután otthon nem tud megélni, itt teremtsen magának megélhetést. Ezt pedig egyik amerikai párt sem fogja neki biztositani s ez a ma nagyobbmérvü gazdasági szervezkedést indokolja.

Azt a célt, amelyet az ide bevándorló magyar munkás a bevándorlással követ, csak ugy tudja elérni, ha az amerikai gazdasági viszonyokat ismeri, ha megélhetését biztosithatja, a nélkül, hogy sztrájktörőnek vagy szervezetlennek kellene lennie. Ezt a célt pedig egy **szocialisztikus gazdasági szervezkedés** biztositja a legtökéletesebben. Ez a kötelessége a szövetségnek magyarsággal, amerikai mozgalommal szemben egyaránt: a magyar proletáriátust az amerikai kulturához, az itteni gazdasági viszonyokhoz és az itteni forradalmi szocializmus követelményeihez hozzáfejleszteni.

Mindennek kiviteléhez szükséges kellékeket szerencsésen egyesiti magában az I. W. W., miért is ajánlatosnak tartja, hogy a szövetség a jövőben teljes erővel támogassa az I. W. W.-t.

Az előadó helyesléssel fogadott szavai után Lefkovits S. elvtárs szólalt fel. Az előadó eszmemenetéből azt véli kiolvasni, hogy az az uj irányzat, mely az amerikai elvtársaktól indult ki az I. W. W. érdekében, de burkoltan a S. L. P. ellen is, a magyarok közt is lábra kapott immár. Hangoztatja a S. L. P. érdemeit az I. W. W. körül és az előbinek nélkülözhetetlen voltát, mindaddig, mig az utóbbi nem erősödik meg, a mi azonban még nem következett be. Minden elhamarkodott egyoldaluság elkerülése céljából határozati javaslatot nyujt be, mely a szövetségnek a S. L. P. melletti állásfoglalását mondja ki.

A határozati javaslat ellen Róna elvtárs szólalt fel. Attól tart, hogy ezzel üszköt vetünk az elvtársak közé és a visszavonás csiráit vetjük el. Majd ismét Bolgár elvtárs kér szót. Felszólalásában helyreigazitja Lefkovits félreértéseit az "uj irány" tekintetében. Megállapitja, hogy az I. W. W. melletti állásfoglalása nem jelent állásfoglalást a S. L. P. ellen, ezért ez utóbbinak határozati javaslattal való támogatása fölösleges.

A vitához hozzászól a jelenlevő Moskovitz elvtárs, az angol S. L. P. tagja is. Megemlékszik azon nézeteltérésekről, melyeket az anyapártban az I. W. W. kérdése előidézett s a legnagyobb óvatosságra inti a magyar elvtársakat.

Eller elvtárs többek által támogatott inditványt nyujt be, hogy a kérdés egyelőre vétessék le a napirendről s a szövetség helyezkedjék várakozó álláspontra a S. L. P. konvencióiáig, melyben az anyapárt hivatalos álláspontja kifejezésre fog jutni.

A kongresszus ez inditványt elfogadta, mire a szövetségi ügyek kerültek tárgyalás alá. Első sorban az alapszabályok felől folyt a tanácskozás, melyeket leszavazás végett az egyes osztályoknak fog a vezetőség kiküldeni.

A kongresszus elfogadja a volt pártvezetőségnek állami titkárságok felállitására vonatkozó javaslatait s e reform mielőbb meg fog valósulni.

Az inditványok elintézésével nagyrészt az uj vezetőség bizatott meg. Az elfogadott inditványok között figyelemre méltók: a Népakarat Naptár kiadása, De Leonnak az I. W. W. preamblejáról tartott előadásának leforditása, nagyobb agitáció a bányavidékek munkásai között és több a lap beosztására vonatkozó javaslat.

A panaszok elintézése után a szép munkát kifejtett kongresszus tanácskozásai vasárnap éjjel 12 órakor befejezést nyertek.

—o—

HALADUNK!

Mig az A. F. of L. egymás után veszti el a sztrájkokat, mert a uniók vezetői elárulják őket, addig az osztályharc alapján szervezett ipari unio (I. W. W.) legszebb győzelmeit aratja. A ruházati munkások 59. számu localja sztrájkra ment, mert B. Glockstein még le akarta szállitani a munkabéreket 8 százalékkal, de megjárta, mert a shop tagjainak nagyobb része I. W. W. tag volt s igy kimondták a sztrájkot és leszállitás helyett 4 százalékos béremelést kaptak, azonkivül a uniót is elismertették; ez a győzelem ismét egy bizonyiték amellett, hogy az osztályharc alapján szervezett unió oly erős, hogy még a válság alatt is képes kivivni előnyöket, dacára annak, hogy még eddig aránytalanul kicsiny csapat az A. F. of L.-ben tömöritett tömegekhez hasonlitva.

—o—

SZÁZ MILLIÓ DOLLÁROS LOPÁS.

Congressman Sillig erélyesen követeli, hogy válasszanak egy bizottságot, mely megvizsgálja azon dockokat, melyeket Port Ragellban épitettek és melyeket egyáltalában nem lehet használni, mert sokkal kisebbre és gyöngébbre épitették azokat, mint a tervezet előirta.

—o—

A TŐKE BOLONDJAI.

A magyarországi Népszava irja:

A gróf azok közé a grófok közé tartozik, akik szivesen vállalnak olyan hivatalt, amelynél elég a kifogástalan öltözködés, a látogató-jegyek hibátlan kezelése és finom társalgási modor. A gróf különben is szegény gróf. A történelem nem jegyzi fel róla, hogy egyszer sem vette fel hivatalos fizetését, vagy ha fölvette is, mindig a hivatalszolgának ajándékozta. Kevesebb birtoka van, mint egyik-másik uj földesurnak, de sokkal jobb hangzásu neve. Széchenyinek hivják. László-e, Tivadar-e, az ördög se tudta volna meg, hiszen olyan tizedrangu diplomáciai hivatalnok volt, ha véletlenül az öreg Vanderbilt leányának föl nem ajánlja a kezét.

Vanderbilt megengedheti magának azt a költséges passziót, hogy a leánya számára oly férjet fogadjon, akinek az esküvőruháján kivül csak adósságai vannak. Nem pusztulna bele ebbe sem. Széchenyi Lászlónak volt több rendbeli ruhája, grófi koronája és — legalább Magyarországon — jóhangzásu neve, no meg egy-két ezerholdacskája is. Gladys kisasszony — ugy állitják — beleszeretett a telivér grófba és szivesen lett a felesége. Akkor is a felesége lett volna, ha például neki a kelengyéjén és az erről szóló szaldirozatlan számlán kivül egyebe nincs is. Széchenyi gróf elvette volna ebben az esetben is? Fogjuk rá, hogy igen. Igazán szamárság volna azt állitani, hogy egy magyar mágnás meg egy amerikai milliómoslány között nem lehet igaz szerelem, mert a kisasszony okvetlenül a gróf ur nevére pályázik, mig a mágnás nem egyéb, hozomány-vadásznál.

Vanderbilt papa nem olyan szegény, hogy egyetlen leányától akármilyen költséges passzió kielégitését is megtagadja. Ha beleszeret Inger Szolimánba, Gladysból Ingerné lesz. Ha belebolondul Jakab, szaharai császárba, Gladysból császárné lesz. A tőkével, a milliókkal szivesen megsógorosodik mindenki. A magyar mágnásvilág is örül ennek a hóditásnak és legalább annyira örül, mint amennyire irigyli. Csakugy, mint a multkoriban minden cigányprimás büszke volt Rigó Jancsi hercegnőjére, de egyuttal irigylette is tőle a hercegnőt, akinek nem jelenje volt a hires, irigylendő, hanem a multja. Éppen ugy Széchenyi Lászlótól sem Gladyst bámulják és irigylik, az éppen nem szép menyecskét, hanem az öreg Vanderbilt millióit.

Az üzleti furfanggal, vak szerencsével és merész spekulációkkal összeharácsolt tőke aranyborjuja előtt térdelt most a pénzimádat, a szájtátó kiváncsiság Budapesten, ahova a szerelmében szerencsés gróf elhozta a feleségét. Az után ezt mondhatta neki:

— Elviszem oda, ahol az én birtokocskám van. Mióta a feleségem, azóta a geográfiai ismeretei kibővültek azzal, hogy Magyarország is van a világon. Most oda megyünk. Az én birtokocskám semmi. A papa a legrosszabb mellénye legkisebb zsebéből is kifizethetné. Ámde meglepem önt nászajándékul olyasmivel, amit nem kapott volna még akkor sem, ha véletlenül a török szultán, a perzsa sah, a kinai császár veszi el. Nézze meg a hempergést, szájtátást, azt a buta imádatot, amit itt a maga milliói keltenek. Ugy kell beszöknünk, mert ha tudják, hogy mikor érkezünk, elébünk tolonganak a vasut mentén, kifogják a locomotivot, behuzzák a vonatunkat. Isten mentsen meg attól, hogy az utcán felismerjenek! A rendőrségnek muszáj bennünket kiszabaditani a szájtátók tömegéből és örülnünk kell, ha agyon nem szoritanak. Nézze meg, mennyit irnak majd rólunk a magyar ujságok. A papa is megmondhatója, hogy mennyibe került ez Amerikában. Jó, de ott mi akartuk. Ott engem bámultak, a szerencsés fickót. Itt magát bámulják, a milliókat, a tőkét. Belopódznak hálószobánkba, udvarolnak a komornánknak, az inasunk közelébe tolakodnak, hogy megirhasák rólunk, mit ettünk, mit ittunk, mikor keltünk, feküdtünk, ruganyos-e a léptünk. Figyelik, megörökitik minden mozdulatunkat és nincs az az európai hatalmasság, az az ázsiai fejedelem, akit nagyobb tiszteletben és bámulatban részesitenének, mint az ön millióit.

Ugy van. Széchenyiék ugy szökek be Budapestre, mintha lopni jönnének. Azóta, mióta itt vannak, a polgári lapok riporterei ott lesik őket a szállójukban. Hasábszámra irnak róluk, mintha valami földön járó istenek volnának. A publikum már kezdi hinni, hogy Széchenyi gróf csodamén, a Gladys kisasszony gémlábas — mint ahogy a gascognei legényekről dalolja Rostand. Megirták, hogy mit ettek, mit ittak és keresve-keresik a komornák és inasok bizalmát, hogy apró, haszontalan intimitásokat tálaljanak a publikum elé a tőke életéből. De hát a publikum se rosszabb, mint az ujságja. Lesi, falja ezeket a dolgokat. Mikor a maga bablevesét vagy főzelékjét bekosztolja, azon töri a fejét, hogy mit eszik ma Vanderbilt papa lánya és veje? Ugyan mikor feküsznek ma? Az "Egyetértés" azt is megirja, hogy "a fiatal pár most használt először közös hálószobát".

A legujabb kávéház, ami a héten nyilt meg, "Gladys" nevet vett fel. Az undoritó hempergés, a szájtátás, a dörgölődzés, a kiváncsiság, a leselkedés ott van mindenütt a milliók utjában, ha kilép, a hálószobájában, ha lefekszik. A tőke, a sok pénz hóditó ereje a fejükbe szállott az embereknek, leroskadnak a Hungaria-szálló kapuja alatt és akkor volnának boldogok, ha az egykori pénzkupec leánya apró topánkájával végigtaposna kéjben vonagló testükön. Széchenyi László büszkén mutathat rájuk:

— Lássa, Gladys, ez az én nászajándékom.

És ha Gladys asszonynak jó izlése van, bizonyosan nem a brüsszeli csipkezsebkendőjébe köp. Nem bizony, hanem máshová.

Róka Tóni.

ESEMÉNYEK.

AZ ANARCHISTÁK FEJE. — A KIVIHETETLEN SZOCIALIZMUS ÉS A GYILKOLÓ ANARCHIZMUS. — AZ ELNÖK MINT SZOCIOLÓGUS. — A TOLVAJ RENDŐRSÉG. — A SZERVEZHETETLEN JAPÁNOK ÉS A SZERVEZETT SZTRÁJKTÖRÉS. — NÉMET ELVTÁRSAK ÉS MÁJUS 1. — AZ Ó ÉS AZ UJ VILÁG. — MUNKAÜGYI MINISTERIUM AUSZTRIÁBAN.

Roosevelt Tivadar pedig szól vala, mondván:

"A szenátushoz és képviselőházhoz!

Ezennel átnyujtom önöknek az igazságügyi kormány egy levelét, mely nem igényel külön magyarázatot. Ezen nyilatkozat után azon véleményben vagyok, hogy a fennálló törvények felhatalmazzák az elnököt azzal, hogy megtiltsa, hogy a general-postmastert büntények elkövetésének eszköze gyanánt használják fel, azaz a postának felhasználását gyilkosság, gyujtogatás és árulás céljaira való felhasználását megtiltani és én ezen intézkedések értelmében fogok eljárni. Ez ügyben azonban a kongresszusnak kétségkivül ujabb törvényeket is kellene hoznia.

Összehasonlitva az anarchia elnyomásának kérdésével minden más kérdés jelentéktelenné válik. Az anarchista az emberiség ellensége, az egész emberi nem ellensége és sulyosabb gonosztevő, mint bárki más. Semmiféle bevándorlónak nincs jogában partjainkon kikötni, ha anarchista és semmiféle lapnak, akár itt jelenik is meg, akár külföldön, nem engedhető meg, hogy ez országban forgalomba kerüljön, ha anarchisztikus nézeteket terjeszt."

Igy ir annak a rendszernek képviselője és támasza, mely életre keltette azt az anarchiát, mely a legkárosabb következményeket szüli, mely "az egész emberiség ellensége és sulyosabb gonosztevő az összemberiség érdekeivel szemben, mint bármi más": a kapitalizmusnak, annak a rendszernek, mely életre kelti és lehetővé teszi a gyilkosság, gyujtogatás és árulás legváltozatosabb fajait.

És hogy ez az anarchia ne uralkodhassék örökké, hogy az azt képviselő egyéneknek ne álljon jogában a végtelenségig kizsákmányolást célzó intézkedéseit tenni a "mi partjainkon" belül s kártékony sajtója utján elfojtani minden szabadságmozgalom csiráját is, arról majd gondoskodik az az uralom, mely ép oly távol áll a kapitalizmus anarchiájától, mint az anarchistákétől: a szocializmus uralma, a munka állama.

*

A szocializmus kivihetetlen álom — mondja Taft ur, a legkivánatosabb elnökjelölt, aki ugyan még rövid két hónappal ezelőtt nyilvános gyülésen vallotta be, hogy nem sokat konyit a szocializmushoz, azóta pedig "üzleti ügyek"-kel lévén elfoglalva, aligha fejleszthette ebbeli hézagos tudását, de mindez nem ok arra nézve, hogy a szocializmust eleve kivihetetlennek ne jelentse ki, mert midaz, ami a fennálló renddel ellenkezik, vagy anarchisztikus, tehát kiirtandó, vagy szocialisztikus, tehát lehetetlen. Igy parancsolja ezt az elnökjelölti szociologia.

És ezekre a gyönyörü önmegnyugtatásokra most rácáfol egy kellemetlen ember, aki elég tapintatlan szétzavarni az elnökjelölt ur agyrémeit és elméleteit a megvalósithatatlanságáról.

M. Pynchon ur az illető, aki most térve vissza europai körutjáról, arról számol be, hogy ennek a jövőben kivihetetlen álomnak, a még csak kezdődő amerikai szocializmusnak már is igen kézzelfogható következményei jelentkeztek.

Pynchon ur ugyanis azt a tapasztalatot tette, hogy az európai tőkések azért vonják vissza pénzüket az amerikai piacról, mert Amerikában félelmesen terjed a szocializmus.

Ime, Európában már érzik az amerikai szocializmus nyilvánulásait, a Taft féle biztatgatások már itt sem sokáig fogják hipnotizálni a kapitalistákat — még szavazatok fogdosása céljából sem.

*

Mi mindent nem kivánnak manapság az elnöktől és elnökjelölttől ezek a kivánatos polgárok. Nem elég bajt okoz a politizálás önmagában véve is, hogy még homályos társadalomelméletekkel való foglalkozásra kényszeritik őket?

Roosevelt azonban megmutatja, hogy ő, ha kell, e téren is ember a gáton, de nem lehet a szocializmus kérdéseivel sem zavarba ejteni. Ezt bizonyitotta azzal a levelével, melyet egy polgári szociologushoz intézett, véleményét adva le az ő tudományos müködéséről. E vélemény igen elismerő és következőképen hangzik: "Ön elveti a szocialisták tételeinek legártalmasabbját; azt, amely szerint a haladást az osztályok küzdelme biztositja. Ön nyomatékosan kiemeli, mint minden józan érzékü hazafi, hogy a kellőképen felvilágositott és felemelt közvélemény elegendő a szükséges ujjáalkotó munkához és uralkodni képes a jövő felett."

A józan érzésü hazafiak feje azonban egy kicsit felsült ezzel a méltánylásával, amennyiben az amerikai szociologusok egyik legnevezetesebbje, Small, felvilágositotta, hogy az elnök ur nem értette meg azt, amit olvasott, mert "nincs többé kompetens szociologus, aki a szocializmust ezen a minden vitán felül álló tételében támadná."

Hát nincsen Rooseveltnek pech-je?

*

A magántulajdon csödjét gyönyörüen szemléltetik azok az esetek, amelyekben a magántulajdon örei azok, akik ezt az eszményt megsértik, amint ez legutóbb Philadelphiában történt, ahol a polgárság óriási megbotránkozása közepette rájöttek, hogy a rendőrség nevü intézménye mögött egy jól szervezett tolvajbanda rejtőzött. Ennek a társaságnak tagjai hivatalos hatalmukat arra használták fel, hogy rendszeresen fosztogatták a szegény tolvajokat, kiket köztudomás szerint felakasztanak, miközben a nagyokat szabadon engedik.

A letartóztatott rendőröknél nagy raktárakat fedeztek fel, melyek mindenféle anyagokat tartalmaznak.

Érdekes a vádlott rendőrök védekezése is. Azt mondják, hogy főnökeik és a politikusok kényszeritették erre.

Ez érthető is: ott, ahol a nagyok lopnak, ott a kicsinyeknek sem szabad "becsületeseknek" maradniok.

*

Azoknak, akik a japán fajt szervezhetetlennek tartják és féltik tőle a jól szervezett amerikaiakat, szolgáljon tanuságul a következő eset:

Az "Umatilla" hajósainak sztrájkja alkalmával a tengerész-unió szervezője elment az I. W. W. szervezőjéhez, arra kérve őt, hogy ne engedje meg az ott szervezett japánoknak, hogy megtörjék a sztrájkot.

Természetesen, hogy a "szervezhetetlen" japánok között egyetlen egy "scab" sem akadt, ellenben a jó pure and simple gépész, tagja ugyanazon A. F. of L.-nek, melyhez a sztrájkolók is mind tartoztak, nem zavartatta magát abban, hogy a nem-unionista sztrájktörőkkel együtt munkába ne álljon a tőkés érdekeit védelmezve munkástársai ellenében.

*

Berlini testvérlapunk, a "Vorwaerts" felhivást intéz a német elvársakhoz a május elsejének megünneplése tárgyában. A felhivás nagyban agitál a tervezett tüntetés érdekében, melyet a porosz általános és titkos közvetlen választójog meghonositására terveznek. A választókerületek ujonnan történő beosztása folytán biztosra veszi a párt, hogy a közeli választások alkalmával először kerülnek a porosz tartománygyülésbe szociáldemokraták. A pártnak legnagyobb feladata a három osztályos választórendszer megszüntetése, mely lehetetlenné teszi a valóságos népképviseletet.

A legerősebb agitációt azon két berlini választókerületben folytatják, melyeket a szociáldemokrata párt meghóditani remél.

*

William J. Bryan más foglalkozás hiányában összehasonlitásokat tesz a régi és az uj világ között és a következő eredményekre jut:

1. Amerika tartja a nőt legtöbbre és az amerikai otthon a legkülönb az egész világon.

2. A munkás magasabban áll és jobban elismerik, mint bárhol (?)

3. A nevelés és oktatásügy a legjobb Amerikában. Az amerikai eszmék, még a kormányforma tekintetében is, meghóditották az egész világot.

Nem csodálatos, hogy az ilyen felfedezésekre többnyire választások idejében jutnak ezek a Bryanok?

*

Az uj munkaügyi miniszterium. A képviselőház szerdai ülésén a közmunkaügyi miniszterium illetékességének megállapitása van napirenden.

(Folytatás a második oldalon.)

NÉPAKARAT

szocialista munkáslap.

A Szocialista Munkáspárt hivatalos közlönye.

Kiadja

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség

216 East 6th Street, New York, N. Y.

Megjelen minden kedden és pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	$2 00
Fél évre	1 00
Negyed évre	0.50
Európába	12 korona.

Egyes szám ára 2 cent.

A Munk. Bet. Szöv. hivatalos közlönye.

Szerkesztövel értekezni lehet hétfőn és szerdán 6-tól 8-ig.

NÉPAKARAT

Publ. by the Hungarian Socialist Labor Federation of America

216 East 6th Street, New York, N. Y.

ARNOLD GONDA NATIONAL SECRETARY.

A. WALDMAN NATIONAL TREASURER.

ISSUED EVERY TUESDAY AND FRIDAY.

SUBSCRIPTION YEARLY	$2.00
SINGLE COPIES	2c

Entered as Second-Class Matter August 28, 1907, at the Post Office at New Yok, N. Y.

New York, **Friday**, April 24, 1908

TARLÓZÁS.

A COLUMBUS-I GENERÁLIS, CSUHÁS, ÉS A SAJTÓ-ŐR.

Már foglalkoztunk lapunk hasábjain a hazafias lovagok szennyes üzelmeivel; elmondottuk, mikép csalják a szegény munkásnépet a csapdába. Ha a "Columbusi Ujság"-ot olvassuk, félreérthetetlenül megláthatjuk benne a dupla hazafiak gyalázatos érdekét. És hogy a szegény, elbolonditott népnek még jobban megnyerjék a rokonszenvét, D. Xaver F. uram rázenditett a "hazádnak rendületlenül"-re a "Columbusi Ujság"-nak harmadik oldalán, meghuzván a vészharangot és mindenkit figyelmeztet a rossz sajtó incselkedéseire s a többek között igy sir:

Óvótábla a rossz sajtó ellen.

"Hogy merne a hitetlen sajtó a hivő nép elé állani?

Hogy merne egy hazaáruló sajtó a nép előtt fellépni?

Hogyan merné az erkölcsrontó sajtó a tiszta erkölcsü népet kioktatni?

Hogyan tudna egy romlott sajtó a romlatlan nép között boldogulni, fennállani, terjedni és meggazdagodni?

A kevélységet dédelgeti, az irigységet felkölti, a fösvénységet — tolvajlásig, rablásig fokozza, az amugy is rosszra hajlandó természetet csiklandoztatja; a haragot, bosszuvágyat nagyranöveszti; a szivet nemesitő, a szenvedélyeket a helyes korlátok közt fékentartó hitigazságokat elhomályositja, támadja, tagadja a rossz sajtó. A szabadságot rosszul határozza, definiálja: egymás ellen lázitja az embereket a rossz sajtó.

A fa, melyen ily gyümölcsök teremnek, jó-e az?

Ha nem jó, akkor hát mire való?

Vigyázni kell!"

No tessék, ezzel azt akarja mondani a kis hamis, hogy csak a "Columbusi Ujság"-ot olvassátok. Mert a többinek rossz a "lelki gyümölcse". No, pedig én alig hiszem, hogy van rosszabb termékü gyümölcsfa, mint a columbusi sajttakaró, amely bizony megérett már a kivágásra. No de csak hadd öltögesse Xavér uram a nyelvét; mi ugyis jól tudjuk, hogy miért teszi. Nekik a munkásnép pénze kell, ami az alantiakból elég világosan kitünik:

"Köztudomásul.

Az állam postatörvényei előirják, hogy nyomtatványok, melyek a Second Class Matter előnyét élvezik, ettől elesnek, ha az előfizetéseket 4 hónapon belül meg nem ujitják.

Ez annyit tesz, hogyha ujságunkat mint Second Class Matter elküldhetjük, akkor egy fontért egy centet kell fizetnünk. Ha pedig az előfizetéseket előre be nem küldik, pénzben is többe fog kerülni a szétküldés, meg több munkába is fog kerülni.

Kérjük tehát az osztályokat, hogy az előfizetéseket előre küldjék be, hogy ez által is segitsük egymást."

Igen azzal is segitik egymást! No de mi köze a póstának ahhoz, hogy ki fizetett elő a lapra, vagy ki nem? Tehát csak a bolond nem látja, hogy nekik csak a pénz kell. A jól megkezdett hazudozást aztán a csuhás igy folytatja:

"Édes hü fiai és leányai a gróf Batthyány Egyletnek. Ime lapunk harmadik számát veszitek kezeitekbe s ez az a lap, mely a munkásosztály érdekeit képviseli, különösen pedig a tagok érdekeit."

Egy szent pap irja ezt, aki azt modja, hazudni bün s ő nyakig van benne a hazugságban.

Hazudik, mikor azt állitja, hogy a "Columbusi Ujság" a tagok érdekeit képviseli. Hazudik, mert ha csakugyan a tagok érdekeit képviselné, akkor minden az osztályt érdeklő ügynek benne is kellene lenni. Ezek azonban homályban vannak a tagok előtt.

No de nézzük csak az igazságot. Megtörtént, hogy W. Va. Gary osztályától Szakács Endi 1908. január 27-én 1455 számu chekkel elküldött Vass Péter volt pénztárnok nevére 230 dollárt, melyet Vass Péter sem át nem vett, sem nem látott; egyáltalán semmit sem tud a pénzről. A bankból azonban a pénzt kivették, ezt bizonyitják a W. Va.-i küldöttek: Szemejei, Szabados és Fekete munkástársak is. Tehát hova lett a pénz? Miért nem adja **ezt** tudomásul a tagoknak, ha a "Columbusi Ujság" a tagok érdekeit képviseli? Vagy azt nem szabad tudni a tagoknak? Csak hazudjanak hát az urak tovább, ugysem tart sokáig. A nép kezdi már önöket felismerni és ha teljesen felismeri, akkor hamarosan vége lesz a papok dicsőségének.

Még néhány szót a birkozó generális főelnökről. Ez a sarkanytyus, cifra ruhába bujt pojáca igazán dicsőségére válik a gr. Batthyány Egyletnek, mert már nemcsak pojácája az egyletnek, hanem birkozó athlétája is. A minap is testvéri szeretettel ugy odavágta a földhöz a falu cigányát, hogy no! Persze a muzsikusnak nem volt ereje, de volt esze és a birkozó főelnököt a patrouill-kocsin szeliditették meg. A dolog ugy történt, hogya szegény muzsikus követelni merte a megkeresett, de ki nem fizetett pénzét az egylettől, mire a generális földhöz verte édes testvéri szeretettel.

Tessék hát ezeket az urakat tetteik után megbirálni s ezek akarnak a magyar munkásnépnek tekintélyt szerezni s azt oktatni, amikor még nekik is javitó-intézetre — vagy börtönre volna szükségük. Mert hogy szükségük van ezekre, azt minden okos ember beláthatja. A bolondok meg csak tartanak velük továbbra is.

Jergasics János,
Columbus, O.

*

Columbusi Ujság.

Ezen cimmel jelent meg egy förmedvény a M. N.-ban; miért csak most? Hiszen mi a Népakaratban már hetekkel ezelőtt lelepleztük őket. Én megmondom: mert M. H. azt várta, hogy ő is kap hirdetést, de mivel nem kapott, hát "megvédi a magyarok érdekeit" az emlitett cikkben, melyben leirja, hogy a Gróf Batthyány L. Férfi- és Női B. S. E. hivatalnokai sorban gazemberek; mi elhisszük ezt neki, ő jobban ismeri a gazembereket, mint mi. Példának állitja oda a "Szüz Mária Egylet"-et, melyről azonban elhallgatja, hogy belepusztult a van meteri szerencsétlenségbe, a tagjait pedig gyaiázatosan cserben hagyta a patronusuk — ez is igaz, de az már igaz, hogy a **Munkás Betegsegélyző szövetségen kivül van egyetlen egy magyar szervezet, mely a tagok érdekeit megvédi és biztositja** a legalacsonyabb havi járulék mellett.

Azért mindazon munkástársak, kik még nem tagjai a M. B. Sz.-nek, minél előbb iratkozzanak be, mert **mindenkit érhet baleset!**

Ezen szervezet az egyedüli, melynek tisztviselői maguk a tagok és hivatásukat a munkásság érdekében a **nyilvánosság előtt** teljesitik, nem mint a polgári egyletek, melyek a befizetett dijak felét a fő és a fő-fő tisztviselők között elosztják titokban, a tagok tudta nélkül s a tagok szerencsétlenség esetén hazaffyas szánakozást kapnak. **Sonnenfeld Ferenc.**

—o—

ESEMÉNYEK.

(Folytatás az első oldalról.)

Adler elvtárs kijelenti, hogy bár a szociáldemokraták az uj miniszterium létesitését szükségesnek ismerik el, a javaslat ellen kell szavazniok, mert a miniszterium szervezésének módja csorbitja a parlament jogait, mert továbbá a miniszterium szervezete sok tekintetben hézagos és hibás. Különösen azt sajnálná szóló, ha a munkaszerződésekre és a bányaügynek a takarékperselyekre vonatkozó részei, valamint az ipari szakoktatás az uj miniszterium ügykörébe utaltatnék. Sajnálja továbbá, hogy az uj miniszterium élére a kispolgárság képviselőjét és pártpolitikust helyeztek, aki magát nyilvánosan a szövetkezett kispolgári pártok által a szociáldemokraták ellen inditott harc-tábornokának nevezi.

Drechsel képviselő visszautasitja a Gessmann miniszter ellen Adler által emelt vádakat és a miniszterium szervezésében haladást lát, különösen a müszaki és ipari ügyek központositása folytán. Szóló kivánja és reméli, hogy az uj miniszteriumot modern szellemben fogják vezetni és hogy az meg fog felelni fontos feladatának.

Ofner képviselő kifogásolja az uj miniszterium összetételében megnyilvánuló rendszertelenséget és különösen az ipari szakoktatásnak a közoktatásügyi miniszterium hatásköre alól való kivonását. Erélyesen tiltakozik az uj miniszterium megalkotásának törvénytelen és alkotmányellenes módja ellen. A tárgyalás folytatását csütörtökre tüzték ki.

AZ ÉDES HAZÁBÓL.

Magyarországon uralkodik a 48-as kormány és a koalició. A rendőrök brutálisan verik, vágják a tüntető munkásokat, az ezer holdasok külföldre szállitják el a proletárok által termelt gabonát, a munkások pedig éhtifuszban pusztulnak el és "még sem boldog a magyar", pedig a társadalmi biztonság rendezettségének legmagasabb fokát jelenti a somogy-szentmiklósi csendőrség azon tevékenysége, hogy azoknak, akik még milliomos tolvajt sohasem fogtak, sikerült elfogni két rongyos, lesoványodott alakot, kik a ragályos betegségben elhullott állatok hulláit felásták és családtagjaikat ezzel táplálták. Lakásukban, mely egy földalatti piszkos és nyirkos, ablaknélküli lyukból állott, egy egész csomó asszonyt és gyermeket találtak, kiken részben kimutatható volt az elhullott állatok elfogyasztásától eredő betegségek nyoma. Mivel pedig ezek a szerencsétlen páriák nem voltak képesek munkát kapni, kénytelenek voltak a döglött állatokkal táplálkozni, miért a dicső 48-as biróság a legszigorubban fogja őket megbüntetni, mert nem akartak éhen halni, inkább dögöt loptak.

PUSZTUL A MAGYAR NÉP.

Ezrével menekül az édes hazából a nép. A vészes kivándorlás adatai ezek: A hivatalos statisztika adatai — amelyek egyáltalán nem tüntetik fel a tényleges állapotot, mert sokan utlevél nélkül, kerülő uton hagyják el az országot — a következők:

Kivándorló volt:

1901-ben	71.474
1902-ben	91.762
1903-ban	119.944
1904-ben	97.340
1905-ben	170.430
1906-ban	178.170

Hat év alatt tehát majdnem háromszorosára emelkedett a kivándorlók száma. Nagyobb csapás ez az országra, mint a mohácsi vész. Hogy micsoda pótolhatatlan veszteség, kitünik a kivándorlók kor szerint való tagolásából. A kivándorló között volt 1906-ban:

20 éven aluli	37.882
20—29 éves	50,355
30—39 éves	36.171
40—49 éves	17.407
50 éven felüli	3.538

Ez a kimutatás csak 145.447 kivándorlóra szoritkozik. Ezek közül 86.530, tehát az egésznek 59.5%-a 20—39 éves, tehát a legnagyobb munkabirás korában van. Mekkora tőkét veszit el ennyi munkaerő kiköltözésével az ország!

Foglalkozás szerint igy oszlik meg a kivándorlók száma:

Önálló őstermelő	23.999
Mezőgazd. cseléd és napszámos	75.437
Bányász	1.156
Önálló iparos és kereskedő	3.773
Ipari munkás	30.879
Házi cseléd	8.419
Ismeretlen	1.784

A kivándorlók 68.5%-a tehát az őstermeléssel foglalkozók közül kerül ki. Szomoru világot vet ez "hazánk" gazdasági állapotaira. Hogy egy tulnyomóan őstermelő állam lakói nem tudnak illő megélhetéshez jutni és kénytelenek idegen földre vándorolni, szinte hihetetlenül hangzik. Pedig mint a sohasem hazudó számok bizonyitják, szomoru tény ez. Éppen a legegészségesebb elemében a magyarságnak ütött ki ez a pusztitó járvány, hogy elsorvassza egészen az ország életerejét. Ha a kivándorlást hónapok szerint való eloszlás után vizsgáljuk, kitünik, hogy aránylag legerősebb a kivándorlás a téli hónapokban: februárban például az egész kivándorlás 11.8%-a, márciusban pedig ennek 14.8%-a. Ellenben a leggyengébb a nyári hónapokban; juniusban 4.9 százalék, juliusban 4.3 százalék, augusztusban 5.7 százalék. A téli nyomor kergeti az embereket s nyáron pedig, mikor az aratás folytán több a munkaalkalom, csökken a kivándorlás.

HARC A KENYÉRÉRT.

Union County sheriff-je, Mr. Lawrence, kijelenti, hogy "rendet" csinál, ha mindjárt lőni vagy ölni is kell! Ilyen megbizatást adott egy sheriff-főnök embereinek, hogy a South Elizabeth-en készült "New Standard Oil" telepén munkát kérő munkások közt "rendet csináljanak". Mivel nem tudják megértetni a telepet körülálló embertömeggel, hogy nincs a munkaerejükre szükség s munka helyett golyóval akarják jóllakatni a kiéhezett tömeget.

Vért! Vért akar ontani burzsoa, hogy mutathassa hatalmát, hogy örökre elnémitsa azokat, kik tőle munkát kérnek. S az éhező nép, mely az ország minden részéből jött ide, hogy munkát kapjanak, beláthatja immár, hogy a kapitalistáknak csak addig kellenek a munkások, mig azokból hasznot préselhetnek s ha ezt nem tehetik, ugy kidobják őket az utcára és ha követelőzni mernek, golyóval némittatják el őket.

APRÓ HIREK.

A Cunard gőzhajó-társaságnak jó aratása lehetett a mult évben. A részvényesek között történt nyereség-elosztás után még fennmaradt 500.000 dollárt egy uj hajó épitésére utalványoztak ki. Tőke-befektetésre 545.000 dollárt irányoztak elő. Az azelőtti évben csak 270.000 dollár volt az előirányzott összeg.

Dover, Del. A városi testület nagyon szükiben lehet a pénz dolgában, amiért is utalva volt oly törvényt hozni, mely a testület tagjainak is hasznukra váljék. Elhatározták, hogy minden kutya, mely valakire ugatni mer: $1-től $5-ig terjedő birsággal büntetendő s mivel a kutyák vagyonnal nem rendelkeznek, ugy a gazdájukon hajtandó be.

Washingtonból jelentik, hogy eddig 50 anarchista ellen emeltek vádat a bevándorlási törvény alapján. Vagyis, amiért a mai társadalom berendezésével nincsenek megelégedve.

Chicago-ban Mary Phelan, ki 6613 State St. alatt lakott, férfi ruhába öltözve ajánlkozott munkára, hogy ezáltal a munkaerejét drágábban eladhassa.

Hearst lapja, az "Evening Journal" nagy hasábokban hozza azon lelketlen kizsákmányolást, melyet Friedrichshafenben (Németország) a gyermek-munkásokon végeznek. Ajánlatos volna, ha Hearst ur az amerikai kapitalistákról irántaná le a leplet, mert ha gyermekmunkás kizsákmányolásról van szó, ehhez nem kevésbbé értenek az amerikai kizsákmányolók sem.

—o—

NYILATKOZAT.

A következő levelet küldtem az "Előre"-hez közlés végett:

Chicago, Ill., 1908. ápr. 17.

Az "Előre" szerkesztőségének
New York.

Tisztelt Szerkesztőség!

Az "Előre" ez évi 8. számában nem épen megtisztelő jelzők kiséretében olvastam nevemet. Miután az illető közlemény a lapnak a szerkesztőség felelőssége alá tartozó helyén jelent meg, sziveskedjenek — a tárgyilagos igazság kedvéért — helyreigazitásaimat lapjuk legközelebbi számában közölni. Ezt elvárhatom önöktől, mert megszoktam, hogy nem magántulajdont képező lapok az ellenfél sorai elől sem szoktak elzárkózni.

Hogy én "mesterkedő vigéc" vagyok és "a munkások zsebén **kéj**utazgatom" arra nincs mit megjegyeznem, mert ama közlemény irója valószinüleg csak ugy tudja, mint én, mennyire igaz ez. Ha pedig nem tudja, nem lehet lelkiismeretes ember, ha gyülölségtől elvakulva vádol, mielőtt vádjai igaz voltáról meggyőződött volna. Hiszen csak magyarországi pártlapunk, a Népszava szerkesztőségéhez kellett volna fordulnia információért.

Különben nem a sértett hiuság adja kezembe a tollat, mert — mint a munkás**osztály** érdekeinek harcosa — személyemet a háttérben tartandó jelentéktelen pontocskának tekintem.

De mielőtt az "Előre" cikkezője dühtől elvakultan (amire pedig nincs oka) iráshoz fog, legalább St. Louisból megtudhatta volna, hogy én a betegsegélyző ügyében miként nyilatkoztam néhány "értelmes, józan", de egyuttal félrevezethető (logika!?) tag előtt; akkor belátná, hogy ellenkezőjét mondtam annak, a mi "átlépésre" vezethetne.

Befejezésül annyit kivánok megjegyezni, hogy legfőbb ideje, hogy az "Előre" szerkesztősége felülemelkedne a személyes kötekedés és marakodás nivóján, arra törekednék, hogy a proletárok százai közt szünjék meg minden ellentét a **munkásosztály** közös érdekei és céljai kedvéért. Nem ugy, mint most, mikor lelkiismeretük szava ellenére is nem átalnak tiszta embereket megmarni csak azért, hogy gyülöletet és széthuzást idézzenek elő szeretet és egység helyett.

Tisztelettel
Somogyi Mihály.

—o—

A világbéke be fog következni egyszer; nem azért, mintha az emberek jobbak lennének, hanem mivel a dolgok uj rendje, egy uj tudomány és uj gazdasági szükségek fogják ráerőszakolni a békét az emberiségre, mint ahogy mai gazdasági helyzetük kergetik őket harcba.

Anatole France.

Adjunk a népnek kenyeret; olvasni majd megtanul magától is. A kenyéren kell kezdenünk, máskülönben kárba vész minden fáradozásunk. **N. G. Csernisevszkij.**

"A társadalomnak nemzetiségi kötelékekre alapitott tagozódása mellett fejlődik ki mindinkább a munka termelőképessége, vele együtt magántulajdon és csereforgalom, gazdaságbeli különbségek, idegen munkaerő felhasználhatása és ezzel alapja az osztályellentéteknek. A régi nemzetiségi kötelékekre alapitott társadalmat szétrombolja az ujonnan kifejlődött társadalmi osztályok összecsapása; az ő helyébe lép egy uj társadalom, összefoglalva az államban, melynek alsóbbrendü egységei többé nem nemzetiségi kötelékek, hanem helyi kötelékek; oly társadalom, melyben a családi rend fölött teljesen uralkodik a tulajdoni rend és amelyben amaz osztályellentétek és osztályküzdelmek szabadon kifejlődnek, melyek minden eddigi irott történelem tartalmát alkotják."

Engels.

TÁRCA.

A MILLIOMOS.

— Irta: **Csehow Antal.** —

N. város székházában álarcos bál volt.

Éjfél felé volt már. Az olvasószoba nagy asztalánál néhány notabilitás ült álarc nélkül; némelyik ujságot olvasott, némelyik ásitozott, vagy az igazak álmát aludta.

A táncteremből néha be-betévedt a francia négyes egy-egy üteme. Időnkint pohárcsengést vagy a pincérek halk lépteit is lehetett hallani. Magában az olvasószobában a legnagyobb csend honolt.

— Itt azt hiszem, nem fognak bennünket zavarni — szólalt meg hirtelen egy mély, basszus hang, amely valahonnan a kályha körül mintha jött volna. — Ide, ide, gyerekek!

Az ajtó fölpattant és egy kövér ember, kocsisnak öltözve, kalapja mellett egy hosszu pávatollal, lépett az olvasószobába. Mögötte két álarcos hölgy jött és a pincér egy kis asztallal, amelyen néhány vastaghasu likörös üveg, három hosszunyaku, vörös borral telt üveg és ivópohár állott.

— Itt hüvösebbnek is látszik, szólt a kocsisnak öltözött ember. — Állitsd az üvegeket ide az asztalra!.... És ti, igen tisztelt urak, üljetek kissé összébb.... Itt most nincs idő....

Az olvasóasztalhoz lépett, összefogott néhány ujságot és a földre dobta őket.

— Állitsd az üvegeket ide! És ti üljetek összébb, igen tisztelt olvasó urak! Most nincs idő olvasásra és politizálásra!.... Pokolba vele!

— Arra kérem önt, viselkedjék kissé tisztességesebben! — szólt az urak egyike és aranykeretes szemüvegén keresztül éles pillantást vetett a jövevényre. — Ez az olvasószoba és nem a buffet. Ebben a szobában nem szabad inni!....

— Miért nem? Mozog talán az asztal? Vagy attól féltek, hogy beszakad a lapja! Nevetséges! De nekem nincs időm, hogy veletek vitatkozzam! Pokolba ezekkel az ujságokkal! Legyen eszetek és ne rontsátok a szemeteket! És mindenekfölött.... én nem türöm most...

A pincér az üvegeket az asztalra állitotta, utánozhatatlan kecsességgel meglengette kendőjét és az ajtóhoz állt. A két hölgy rögtön nekifogott a boros üvegeknek.

— Ugy van, ugy van.... ezek okos emberek, akiknek többet ér egy ujságtárca vagy egy kép, mint egy becsületes pohár bor — kezdte ismét a pávatollas ember és likört töltött magának egy pohárba. De valószinüleg csak abból az egyszerü okból, mert — eh, különben hagyjuk!.... Nincs igazam?.... Hahaha! Dobd már fenébe azt az ujságot! Ne csinálj itt magadból bölcset! Jer és igyál inkább egy pohárral!

A pávatollas ember fölállt és kitépte a szemüveges ur kezéből az ujságot. Ez elhalványodott, azután elvörösödött és csodálkozva tekintett a többi urakra.

— Uram, ön megfeledkezik magáról! — kiáltotta végre haragosan. — Ön, ugy látszik, azt hiszi, hogy az olvasószoba pálinkamérő... Nem tud tisztességesen viselkedni? Egy ismeretlen embernek kezéből kitépni az ujságot!.... Szégyelje magát! Kétségtelen uram, hogy ön nem tudja, ki áll ön előtt! Tudja meg tehát.... én Szesztakow bankigazgató vagyok!

— Hahaha! Mi közöm nekem a bankhoz, meg az igazgatójához! Szesztakow akár a hátamra mászhat! És az ujságoddal a pokolba!

A kocsis elkapta az ujságot és apró darabokra tépte.

— Mit jelentsen ez, tisztelt társaság! — szólt ijedten Szesztakow ur. — Ez mégis hallatlan! Ez.... ez a legnagyobb durvaság!

—Mérgelődni akarsz talán, mi? — nevetett a pávatollas ember. — Ó te!.... Hogy megijedt! Minden csontja remeg! De végre is, igen tisztelt uraim, félre a tréfával, — kedvem sincs, hogy veletek pöröljek — nagyon szeretnék ezekkel a hölgyekkel egyedül maradni.... Kérem! Belebuchin ur, menj a pokolba! Miért remegsz? Mert ismerlek? Még egyszer mondom: mars ki innét! De kissé gyorsabban, mert....

— Mit jelentsen ez — kérdé az imént Belebuchinnak szólitott ur. — Ez a durva fickó betolakodik ide és....

— Mit mondasz? Durva fickó? — kiáltott teléje a kocsis és öklével lecsapott az asztalra, ugy hogy a poharak táncra keltek. — Kivel beszélsz? Azt hiszed, mert álarc van rajtam, hát gorombáskodhatsz velem? Te semmiházi! Ki innen! És te is, bankigazgató ur, nézd, hogy kikotródj! És ti mind, ki innen!

— Majd meglátjuk! — kiáltott Szesztakow. — Pincér, hivd a vendéglőst!

Egy perc mulva benn termett a vendéglős. Kicsi, kövér, vöröshaju ur, a gomblyukában egy kis kék szalaggal. Lelkendezve állott meg.

— Fölszólitom, hagyja el azonnal ezt a szobát! — kezdte. — Itt nem szabad inni. Menjen át a söntésbe.

— Mit akarsz itt? — köszöntötte a pávatollas ember. — Hivtalak?

— Még egyszer figyelmeztetem, ne csináljon komédiát és hagyja el azonnal az olvasószobát!

— Barátom, jer közelebb, mondok neked valamit: adok egy percnyi gondolkodási időt.. Te itt a korcsmáros vagy, a felsőség, a tulajdonos, és azért gondoskodj, hogy ezek az emberek innen minél előbb kijöjjenek. Az én hölgyeim egyedül akarnak velem lenni. Azt hiszem, pénzemért ott lehetek, ahol akarok és csinálhatok, amit akarok!

— Ez a fickó valószínüleg azt hiszi, hogy pálinkamérőben van! — kiáltotta Szesztakow. — Hivjátok hát már Spiridonics rendőrkapitányt.

Néhány perc mulva belépett a szobába egy rendőregyenruhás ember.

— Fölhivom, hagyja el azonnal az olvasószobát! — szólt szigoruan.

— Most megijedtem! — replikázott a kocsis és nevetett. — Az isten bocsásson meg nekem, de ilyen uniformisba bujtatott macskát még nem láttam. Hahaha!

— Kikérek magamnak minden szidalmat! — kiáltott mérgesen a rendőrkapitány. — És most ki innen! Mert különben erőszakkal hurcoltatom ki!

Az olvasószobában rettenetes lárma keletkezett. A rendőrkapitány orditott, lábaival toporzékolt és vörös volt, mint a rák. Szesztakow is orditott. És Belebuchin orditott. De valamennyit tulorditotta a kocsisnak öltözött. A botrány közben elhallgatott a zene, a táncosok és táncosnők kitódultak, meghallották a lármát és seregestül jöttek be az olvasószobába.

A rendőrkapitány pedig, hogy a dolognak nagyobb hatása legyen, összehivatta valamennyi jelenlevő rendőrközeget és jegyzőkönyvet rendelt fölvenni az esetről.

— Csak irj, irj! — kiáltott a pávatollas ember és kezével keresztül szántot az irnok előtt levő papiroson. — Most aztán a nyakamra hágnak! Ah.. én szerencsétlen! Istenem, könyörülj meg rajtam! Ne tégy szerencsétlenné! Hahaha!.. Nos, mi lesz.... Elkészül végre az a jegyzőkönyv? Valamennyinek alá kell irni? Hát most ide nézzetek valamennyien! Egy.... kettő.... három....

A pávatollas ember fölállt és letépte magáról az álarcot.

A hatás ugyszólván irtózatos volt. A jelenlevők mindegyike elfehéredett: a rémület kifejezése rajzolódott mindannyinak az arcára. Jjedten nézett egyik a másikra. Spiridonics rendőrkapitány olyan pofát vágott, mint — nos, mint aki valamely nagy ostobaságot követett el.

Mert az az ember, aki előttük állt, nem volt más, mint a városszerte ismert többszörös milliomos és gyáros, Jegor Nylics.

— Nos, mentek most, vagy nem? — kérdi rövid szünet multán a milliomos.

Egyetlen szó nélkül valamennyi kikotródott az olvasószobából.

— Te tudtad, hogy Nylics! — förmedt a rendőrkapitány a pincérre odakünn. — Miért nem szóltál?

— Ő megtiltotta!

— Megtiltotta?.... És hogy ha most becsukatlak egy pár hétre, akkor legalább emlékezni fogsz rá, hogy ő megtiltotta. De ez igazán sikerült volt, uraim! Mintha elvesztettük volna a fejünket! Nem mehettünk volna ki a szobából 10 percre? Szép dolog!

Az urak megtörten jártak-keltek. Mintha tudja isten, micsoda szerencsétlenség történt volna.

Éjfélután, mikor a közönség legnagyobb része már távozott a bálból, Jegor Nylics teljesen részeg volt. A zenekar mellett ült és aludt. Feje a mellére lógott és elkezdett hortyogni.

— Pszt! Hagyjátok abba! — szólt a vendéglős a zenészekhez. — Pszt! Jegor Nylics alszik....

— Jegor Nylics, parancsolod talán, hogy hazakisérjelek? — kérdé egy idő multán Belebuchin a milliomostól.

— He!.... Mit?.... Te!.... Mit akarsz?..

— Hazakisérni akarlak.... Már ideje....

— Igen, igen.... jó, jó.... kisérj haza!....

Belebuchin sugárzott az örömtől és iparkodott talpra állitani a milliomost. A társaságból néhány ur odaugrott és segitett neki. Igy aztán sikerült neki a mindenhatót a kocsijához vinni.

Az egész társaságot igy a falhoz állitani — erre valóban csak egy lángelme képes! — jelentette ki Szesztakow. — Igazán Jegor Nylics, csodálattal tölt el ez a sikerült tréfa. Nem hiszi még a szinházban sem mulattam olyan jól és nevettem annyit!.... Ennyi humor! Soha sem fogom ezt a kedélyes estét elfelejteni!

Mikor a milliomos elhajtatott, ujra összegyültek a notabilitások.

— Bucsuzásul a kezét nyujtotta nekem — szólt Szesztakow megelégedetten. — Valószinüleg nem haragszik már!

— Adja isten! — rebegte a rendőrkapitány és megkönnyebbülten föllélegzett.

ELVTARSAK!

Terjesszétek a „Népakarat"-ot.

A PROLETÁRSÁG UTJA A GYŐZELEM FELÉ.

Irta: **Kautsky Károly**, ford. **Alpári Gyula.**

Az áru vevője és eladója között bizonyos érdekkülönbség van. Az egyik lehetőleg olcsón akar venni, a másik lehetőleg drágán akar eladni. Ez az érdekkülönbség fennáll a munkaerőnek, mint árunak vevője — tőkés — és annak árusitója — a munkás — között. De ebben az esetben az érdekkülönbség sokkal élesebb, mint valamely árunak minden más adása és vevése között. Mert a munkás nem adhatja el munkaerejét anélkül, hogy egyuttal személyét is áruba ne bocsátaná. A munkás már eleve el van itélve arra, hogy ebben az adás-vevésben a gyengébb fél legyen. Hisz a tőkésre ez az üzlet nem jelent egyebet, mint több vagy kevesebb hasznot, a munkásnál ellenben élet és halál feletti döntést jelent. Ha nem talál vevőt munkaerejére, ugy el kell pusztulnia. Iparkodnia kell, hogy minél előbb találjon vevőt. Vagyona nincs, támasza sincs — nem lehet hosszabb ideig munka nélkül. A tőkés ellenben rendes körülmények között hosszabb ideig ellehet munkás nélkül. A tőkések száma csekély, mig munkás nagyon sok van.

A mai társadalom érdekkülönbségen alapszik. Érdekkülönbség van a termelők és fogyasztók között, elárusitók és vevők között, azonkivül érdekkülönbség van az egymással versenyző tőkések közt is. Az érdekek, melyek a legkülönféleképpen nyilvánulnak meg, a leghevesebb harcban állanak egymással. A harc annál hevesebb, mennél jobban kifejlődik az árutermelés, mennél jobban háttérbe szoritja a saját használatra szánt termelést. De a mai társadalomban a legélesebb ellentét mégis csak a tőkések és munkásaik közt van. Ezen ellentétből származó harcok egyre elkeseredettebbekké, nagyobbakká válnak, mindinkább felforgatják az egész társadalmat, mindjobban e harcok határozzák meg a társadalom fejlődését.

Eleinte e harcok rövidebb munkaidőért, magasabb munkabérért, tisztességes bánásmódért és egyéb hasonló, közelebb fekvő dolgokért folynak. E harcok eleinte csak kisebb körökre terjednek ki. A munkások csakhamar felismerik, hogy egyenkint erőtlenül állanak a kapitalistákkal szemben, hogy hatalmuk az egyesülésben rejlik. Az a körülmény, hogy a munkások együtt, egymás mellett dolgoznak a gyárakban élet és munkaviszonyaik csaknem ugyanazok — csakhamar felkelti bennök az érdekközösség, a szolidaritás érzékét.

Eleinte elbuknak harcaikban; de azért e harcok nem mulnak el nyomtalanul. A proletárság megtanulja, hogy a szervezkedés, a fegyelem szükséges; bizalommal telnek el társaik iránt; önbizalamat nyernek, feléled áldozatkészségük. E harcok egyrészt bő tapasztalatokat nyujtanak és bepillantást engednek saját soraikba, másrészt egyuttal megtanitja az ellenfelet, hogy a proletárságot respektálni kell, hogy kerülje a további összeütközéseket a munkássággal.

A proletárság még vereségeiből is uj erőt merit, bármenyi vereséget szenvedjen is el, mindamellett feltartózhatatlanul halad előre.

Az első fegyvereket, melyekkel a proletárság e harcokban él, a mesterlegényektől sajátitotta el. E fegyverek: a munkabeszüntetés, vagy mint ahogy manapság nevezik a sztrájk és a boykott. Első szervezetei, a szakszervezetek, a régi legényegyletekből fejlődtek ki. De rövidesen kitünik, hogy e fegyverek még korántsem elegendők; még a szakszervezetek teljes kifejlődésének előfeltételét, a gyülekezési jogot is — melylyel eleinte egyetlen országban sem rendelkezik a munkásság — politikai uton kell kiküzdenie.

Azt állitottuk, hogy a proletárság harcai eleinte kicsiny körökre terjednek Rendkivüli eseteknek kellett előfordulniok, amelyek egyes gyárak egész személyzetét, legjobb esetben egyes városok egész iparágának munkásságát arra birták, hogy felvegyék a harcot a vállalkozók ellen. De e harcok idővel szaporábbak lettek, megismétlődtek és megteremtették a munkások állandó harci szervezeteit. A közlekedési eszközök fejlődése lehetővé teszi a gyárosoknak, hogy munkásaikat más vidékről hozott munkásokkal pótolják, ha ezek netán makacskodnának; de ugyanez a körülmény lehetővé teszi, sőt arra kényszeriti a munkásságot, hogy összeütközéseinek sikeresebb kiküzdésére összeköttetésbe lépjen egyébb helységek munkásaival; a helyi időleges munkásmozgalmak állandó, nagy munkásmozgalommá fejlődnek, mely az egész államra kiterjed; sőt a fejlődés egy bizonyos magaslatán összeköttetésbe lép az egyéb országok munkásmozgalmaival, és ezzel egy uton halad. A mozgalom szükségszerüen nemzetközi mozgalommá válik.

De a jelenlegi munkásmozgalom nemcsak a helyi és nemzeti, hanem a szakmai korlátokat is lerombolja. A gépmunka lehetővé teszi azt, hogy a munkás könnyen szakmát változtathat, sőt mindjobban arra kényszeriti a munkásokat, hogy ezt megtegyék. A gyárban különben is több szakma munkásai dolgoznak együtt. Ily körülmények mellett a különböző szakmában dolgozó proletárok érdekközössége könnyen előtérbe jut a közös ellenféllel, a tőkével szemben. A munkásoknak egymás között való különbsége mindinkább háttérbe szorul.

A különböző szakmák munkásmozgalmai mindinkább az egész munkásosztály egységes mozgalmává válnak, a tőke és proletárság közötti osztályharccá. Ezzel a munkásmozgalom messzebbmenő, magasabb célokat tüz maga elé. Az egyes munkásrétegeknek a mindennapi életért folytatott harca az egyes kizsákmányolók ellen éppenséggel nem szorul háttérbe, ezt a harcot a legkevésbbé sem hanyagolják el, mindamellett a munkásosztály összérdekeiért folytatott harc a kizsákmányoló osztály összessége ellen nyomul mindinkább előtérbe. A munkásmozgalom mindinkább feladja az egyes tőkések személye ellen irányult élét és mindinkább az egész kizsákmányolási rendszer ellen folytatott harccá válik.

Az osztályharc szükségszerüleg politikai harc.

Már rámutattunk, hogy a proletárság első tisztára gazdasági harci eszközeit bizonyos akadályokkal megcsorbitották. Ezek politikai természetüek voltak. Az államhatalom, mely gazdaságilag, de leginkább politikailag függ a tőkésosztálytól, már régóta, t. i. mióta a tőkés termelési rendszer fennáll, egyik főfeladatának tekintette, hogy lehetetlenné tegye a proletárság egyesülését, szervezkedését, vagy legalább is amennyire csak lehet, megakadályozza. Az egyesülési és gyülekezési jogot elvették a proletárságtól; mindenütt kemény politikai küzdelmekben kellett e jogát kivivnia. Valamint ezekre a szabadságokra, épp ugy szüksége van a proletárságnak a sajtószabadságra. Ma, amikor nagy területeken nagy tömegek szervezéséről van szó — ez az eszköz is teljesen nélkülözhetetlen a munkásosztályra. A munkálkodó néptől ezt a jogot is megtagadták és manapság épp ugy megcsorbitják, mint egyéb jogait. Ám e jogok megszoritása a munkásosztály harcainak megszoritását jelenti. A munkás minden bérmozgalom alkalmával saját testén érzi azt, hogy a politikai szabadság és politikai hatalom oly dolog, melynek nagy része van abban, hogy ő és gyermekei mennyit ehetnek, hogy mennyi ideig kell robotolnia.

A proletárságnak szüksége van politikai szabadságra, e szabadságokat meg kell védelmezni hogy végig küzdhesse gazdasági harcait, hogy kifejleszthesse gazdasági szervezeteit.

De egyéb okok is politikai müködésre kényszeritik a proletárságot. Számos proletárréteg van, és épp ezek a legelnyomottabbak, kiknek annyi erejük sincs, hogy gazdasági harccal csak némikép is meg tudják védeni érdekeiket; vannak követelések, melyeket a munkásság nem érhet el csupán gazdasági harccal. Ilyen pl. a napi munkaidőnek általános és messzemenő megröviditése.

Végül a munkásosztályt, mint a társadalom egyéb osztályát, oly politikai kérdések is érintik, melyek nem pusztán munkáskérdések.

A munkásosztálynak, mint egyéb politikai osztálynak, arra kell törekednie, hogy politikai befolyást, politikai hatalmat nyerjen. A modern nagy államokban a parlament az az eszköz, melylyel a leghathatósabb befolyást lehet gyakorolni az államhatalomra. Egyes osztályoknak vagy pártoknak a parlamentben való képviseltetése első sorban a választójog milyenségétől függ. A munkásosztály érdekeinek megvédésére épp oly nélkülözhetetlen az általános választói jog, mint a gyülekezési és egyesülési jog és a sajtószabadság.

Ha a munkások foglalkozni kezdenek a politikával, elsősorban valamely létező párthoz akarnak csatlakozni, azokhoz a pártokhoz, melyek — jó vagy rosszhiszemüen — hirdetik, hogy hajlandók sikra szállni egy vagy más munkásérdekért. Ámde ezek a pártok a vagyonos osztályok egyik vagy másik rétegét képviselik.

Általánosságban valamennyi pártot két csoportra lehet osztani. Vannak konzervativ és vannak liberális pártok, az előbbiek a nagybirtokosok, az utóbbiak a munkásosztály érdekeit iparkodtak megvédeni. A parlamentáris államokban e pártok arra vannak kényszeritve, hogy az alsóbb néposztályok: a kisbirtokosok és kisiparosok, sőt még a bérmunkások között is hiveket szerezzenek. E rétegek megnyerési és megtartási módjában e pártok épp annyira különböznek egymástól, mint azon érdekek, melyeket megvédeni iparkodnak.

(Folytatjuk.)

—o—

Ne sirj, ne kiálts fel, mert jó az élet. Mélyen alulról jöttem, az élet pincéjéből, hol sötétség és rémek tanyáznak, hol az ember félig állat még, az élet pedig csak a kenyérért vivott harc. .... Még ott is van szépség és szeretet. Mindenütt, ahol csak ember van, jóság is található; kicsiny részletekben és láthatatlan gyökerekben — de mégis ott található. Drágán vásároltam meg azt a jogomat, hogy higyjek ebben; s ezért enyém e hit egész életemen keresztül. És igy nyertem el egy másik jogot is, azt a jogot, hogy követeljem, miképen ti is hiszitek azt, mert én vagyok a hangja annak az életnek, a kétségbeesett jajkiáltása azoknak, kik odalenn maradtak és akik elküldtek engem, hogy hirdessem szenvedéseiket. **Gorkij.**

KÉRELEM.

Tekintve, hogy szervezetünk fiatalsága folytán nem képes egy könyvtár beszerzésével járó anyagi áldozatokra s mivel tagjaink közül sokan vannak munkanélkül, a közel jövőben arra gondolni sem lehet, azzal a kéréssel fordulunk elvtársainkhoz, szövetségünk tagjaihoz, hogy akinek van nélkülözhető könyve, bocsássa azt szervezetünk rendelkezésére.

Elvtársi ödvözlettel a

Columbusi Szervezet.

XV. osztály március havi jelentése.

Taglétszám 65. Bevétel $220.91, ezzel szemben kiadás $208,95. Tartottunk március 14-én egyletünk helyiségében egy kedélyes estélyt, melyen március tizenötödikének jelentőségét is fejtegettük. Ezen kedélyes esténk várakozáson felül sikerült ugy erkölcsileg, mint anyagilag. Bevétel volt $61.10, kiadás $25.05, egyenleg $36.05.

Somogyi elvtárs mint szervező hosszabb ideig tartózkodott körünkben, mely idő alatt tartottunk 4 nyilvános népgyülést a szervezkedés és sajtó napirenddel, 2 felolvasást a szakszervezeti unionizmus és a S. P. és S. L. P. közti különbségről. 6 tudománnyos felolvasást: a gyermeknevelés, egészségtan és alkoholizmus, egy természettudományit és a nő és a szocializmus. Tartottunk egy nyilvános népgyülést E. St. Louisban a szervezkedés és a munkásosztály helyzete napirenddel. Ugy a népgyülések, mint a felolvasások jól látogatottak voltak, ami jellemzi St. Louisban az öntudatra való ébredést. Mert van még sok indifferens magyar munkás, mely a szervezkedéstől fél. Szervezőnk ittléte alatt 9 uj és 8 folytatólagos előfizetőt szerzett a Népakarat javára. Ezen kivül még 2 ujelőfizetőt szerzett szervezetünk március hóban. Továbbá szervezetünk elhatározta, hogy minden vasárnap délután felolvasást tart; alakult ezen kivül egy házi lapagitációnális bizottság a chicagoi mintára. A munkaviszonyok rosszak, csak néhány gyár dolgozik és abban is csak fél hetet vagy még kevesebbet. **Weiss** és **Reisch**, biz. férf.

XIX. osztály március havi jelentése.

Szervezetünk április hó 5-én megtartott negyedévi ülésén a következő tisztviselők lettek megválasztva: Titkár Tomori Antal, pénztárnok Farkas István, levelező Berki Kálmán, könyvtárnok Pittner Antal, lapkezelő Engli Gyula, ellenőrök Rosner József és Hoffer József. A szervezet negyedévi pénztári bevétele: $107.04. Kiadás: $106..96, pénztári állomány: 08 cent. A gyülést követő héten agitációnális célra és tagsági dijakból befolyt $14.00. Könyvtárunkat nem bővithettük ki, mert a rossz munkaviszonyok következtében az elvtársak anyagi áldozata megcsappant s az eddig befolyt pénzt a szervezet helyiségének fenntartása, valamint az elkerülhetetlen külső agitáció költségei felemésztik. Taglétszám 44. A lefolyt negyedévben 4 népgyülés lett tartva és a város déli részén egy uj szervezet alakittatott 24 taggal. A szervezet helyiségében, 698 Fulton St., minden szombaton este tudományos felolvasások és viták lesznek tartva; vasárnap délután társas összejövetelek. Tartottunk 3 mulatságot, 2 teaestélyt és egy bált. A kommün-ünnepélyt a szervezett nemzetiségekkel közösen tartottuk meg a Friedmann-Hallban.

Tomori Antal, titkár.

—o—

REGÉNY.

A kozákok.

Irta: **Tolsztoj Leó.**

XVII.

(Folytatás) (16)

Abban áll a boldogság, hogy másokért éljünk! A boldogság utáni szükség érzete minden emberbe bele van oltva, tehát jogos. De miközben azt önző módon ki akarjuk elégiteni, azaz miközben a gazdagság, a dicsőség, az élet kellemességei s a szerelem elérése után törekszünk, megeshetik, hogy ezek a körülmények ugy alakulnak, hogy ezeknek az óhajoknak a kielégitése meddő marad. Tehát ezek a kivánságok nem jogosultak, de nem a boldogság szüksége, amely minden jogosult, De melyek azok a kivánságok, amelyeket kielégithetünk, anélkül, hogy a külső körülményekre tekintettel lennénk. Melyek ezek? A szerelem?.... Az önmegtagadás?.... — Annyira felizgatta magát, amint ezeket a — szerinte uj — igazságokat felfedezte, hogy felugrott s keresett valakit, akit szerethetne, akiért jót cselekedhetne s akiért feláldozhatná magát. — Miért ne éljek másokért? — Felkapta fegyverét s azzal a szándékkal, amily gyorsan csak lehet, haza siessen s alkalmat keressen, hogy valakivel jót tehessen, elhagyta helyét. A nap lassan hanyatlott alá, hüvös pára szállt fel a talajból.... Ugy tünt fel előtte, mintha egyszerre megváltozott volna az egész táj. Az eget felhők boritották, gyenge szél susogtatta a fák galyait, a nád zizegve hajolt össze. Kutyáját hivta; hangja beleveszett a némaságba. Aggódás fogta el. Félt. A csecencekre, gyilkoságokra gondolt, amelyekről annyit beszéltek neki. Összerezzent a legkisebb zajra, azt hitte, hogy valahonnét váratlan eléje toppan majd egy leskelődő csecenc s neki életével kell lakolnia, vagy gyáván megadnia magát. Miért? Istenre gondolt, majd jövendő életét látta maga előtt. Köröskörül pedig szomoru vad volt minden. Hát érdemes-e egyedül élni, egyedül tévelyegni a világon, ha minden pillanatban meghalhatunk, anélkül, hogy valami jót követtünk volna el? — Tovább ment. Nem is gondolt már a vadászatra; kimerült, bágyadt volt a lelki izgatottságtól. Soká bolyongott az erdőben, nem talált ki. Egy vizzel telt árokhoz ért, elhatározta, hogy a part mentén fog haladni. Ment, anélkül, hogy tudta volna, merre. A nád megzörrent; ijedten kapott fegyveréhez. Kutyája futott át a nádason, attól zörrent meg. Lefutott az árokba, lihegő nyelvével mohón itta a vizet. Azután ő is lement az árokba s a friss vizzel oltotta szomját. Tovább ment az árok mellett. Kutyája futott előtte és ő olyan elhagyottnak érezte magát.... Sötétedett; a szél erősebben fujt, a fák galyai és levelei hajladoztak. Valami tompa, monoton bugást hallott. Olyan félelem fogta el, minőt még soha életében nem érzett. Önkénytelenül istenhez fohászkodott s kérte őt, ne engedje itt nyomorultan elpusztulni, mielőtt valakivel valami jót követett volna le. Vágyat, hatalmas vágyat érzett egyszerre. Élni.... élni!.... Boldogan...

XX.

A remény napsugara villant meg lelkében. Hallotta a Terek egyhangu morajját, majd hangok ütötték meg a fülét. Oroszok voltak. Odébb a nagy sikság terült el, megcsillant a folyó felszine, látta az őrállomás tornyát, mellette egy felnyergelt lovat és mindez olyan megelégedett nyugodtsággal töltötte el, mintha rég látott tájat pillantott volna meg. A nap utolsó sugarai áthatottak a felhőkön, bibor szinnel vonták be a Terek felszinét; eloszlott az egész tájon, a nádason, az őrtornyon, az őrtálló kozákokon, akik a torony mellett álldogáltak, s akik között Lukasa vonta magára Olenin figyelmét különös, eleven külsejével.

Azután az őrállomáshoz ment. Köszöntötte a kozákokat, kik nem sokat hederitettek rá. Bement az őrszobába. Itt is hidegen fogadták. Cigarettára gyujtott és várt, hogy majd talál valami módot, ami alkalmat ad neki, hogy szóba keveredhessék a kozákokkal, de azok nem sokat törődtek Oleninnel; először, mert cigarettázott, másodszor, mert mással voltak elfoglalva. A hegyekből csecencek jöttek át, akik között voltak az agyonlőtt rokonai is. Ki akarták váltani a holttestet. Az agyonlőtt fivére magas, nyulánk alak volt, veres szakállal. Nyugodt, hideg ember volt. Nagyon hasonlitott agyonlőtt testvéréhez. Nem vegyült a többiek közé; visszavonult a fa árnyékába és nyugodtan szivta pipáját. Nagyokat köpködött s időnként rövid parancsot osztogatott kisérőinek. Olenin a holttesthez lépett, sokáig nézte őt. Fivére mérges pillantásokat vetett Oleninre s megparancsolta az egyik csecencnek, hogy takarják be agyonlőtt testvére arcát. Olenint meglepte a csecencek hideg, büszke magatartása. Megkérdezte tőlük, honnét valók; alig feleltek szavaira. Bosszankodott, hogy a csecencek oly kevés tisztelettel vannak irányában, de ezt butaságuknak tudta be. Olenin cigarettával kinálta meg az egyiket, mire az nagynehezen beszédbe ereszkedett vele.

— Öten voltak testvérek, kezdte a csecenc. — Ez már a harmadik, akit az oroszok agyonlőttek — mutatott a halottra. — Ez itt az egyik testvére; amikor látta, hogy Achmedet (igy nevezték a halottat) agyonlőtték s csónakba téve erre a partra huzták át, maga akart átjönni és alig tudtuk visszatartani.

— Honnan való vagy? — kérdezte tőle erre Olenin.

— Ott a hegyek között lakom, — mutatott a Tereken át. — Tudod, hol van Sujuk Su? Tiz verstnyire ide.

Lukasa is hozzájuk lépett.

— Ismered Gerei-khánt? — kérdezte büszkén a csecentől.

— Szomszédom.

— Derék ember, mi? — hetykélkedett Lukasa. Azután tatárul beszélt a csecenccel.

Megérkeztek a falu vénei és főbb emberei. Az altiszt jelentette, hogy az őrségen minden rendben folyik. Mindez olyan nevetségesnek tünt fel Olenin előtt, mintha csak katonásdit játszottak volna a kozákok.

Csakhamar megtörtént a kiváltás; aláirtak egy papirost és a csecencek átadták a pénzt.

— Hol vagy Gavrilov Luka? — kérdezte a szotnik.

Lukasa eléállt; levette a kalapját és várt.

— Már elküldtem az ezredesnek a jelentést. Hogy milyen eredménye lesz, azt nem tudom, de ajánlottam, hogy vitézségedért tüntessenek ki. Tudsz irni? Különben anélkül is derék legény vagy.

Lukasa arca ragyogott az örömtől s büszkeségtől; érezte, hogy minden szem rajta függ.

A csecencek elvitték a halottat s csónakba tették. A kozákok önkénytelenül utat nyitottak nekik. A csecenc, akivel Olenin beszélt, egy másik csecenccel kezdett beszélgetni, odébb mentek, hogy ne hallják őket. Olenin látta, amint egyik Lukasára mutatott vissza. A másik ránézett. Nem a harag, hanem a megvetés villant ki tekintetéből.

(Folytatjuk.)

ELŐFIZETŐINK ÉS OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

Tisztelettel értesitjük előfizetőinket és olvasóinkat, hogy ápr. 6-tól fogva New York városában a lapot EGY CENTÉRT árusitjuk, és a legnagyobb mértékben terjesztjük az utcai (standen) árusitóknál. Határozatunkkal kapcsolatban arra kérjük önöket, hogy munkánkban támogatni szíveskedjenek, hogy lapunkat a város minden magyar környékén árusithassuk.

LAPUNK MEGBIZOTTAI.

New York, N. Y. Szerkesztőség, 516 E. 6th St.
Cleveland, O. S. K. Horváth, 3536 W. 66th St.
Brooklyn, N. Y. Mandula Sándor, 258 Heywardt St.
E. Pittsburg és környéke. L. Stéger, P. O. B. 385.
Schenectady, N. Y. Tóth Lajos, 109 7th Ave.
Passaic, N. J. Bujáky János, 14 Grand St., Garfield.
Newark, N. J. Róna D. 136 Boyden St.
St. Louis, Mo. Harangozó P., 202 Soulard St.
Elizabethport, N. J. A Gallé, 257 Livington St.
Barberton, O. Botos Imre, 244 Mulberry St.
Milwaukee, Wis. L. Horváth 619 3rd St.
Milwaukee S. L. P. K. Erhárdt, 588 6th St.
San Francisco, Cal. B. Fischer, 883 McAllister St.
Philadelphia, Pa. Frencel, 916 Randolph St.
Buffalo. M. Weisz, 40 Kail St.
McKeesport, Pa. Debreceny B., 143 2nd St.
New Brunswick. J. Kováts, 41 Somersett St.
Springfield Ill. Szivós János, 805 N. 7th St.
Cincinnati, O. John Juhász, 1941 Central Ave.
Bridgeport, Conn. C. Wellner, 53 Cherry St.
Hartford, Conn. M. Schulteisz, 52 Grand St.
Lynn. és Boston. Czapp István, 4 Selsbee.
Chicago, Ill. L. Nagy, 27 Irving Ave.
Newark, O. Turuc Pál.
Divernon, Ill. Janka István.
Erie, Pa. Tóháti Béla, 548 W. 19th St.
Oakland és vidéke, Cal. M. Klein, 516 18th St., Oakland, Cal.
Peoria, Ill. J. Takács, 625 Fishgate St.
Columbus, O. J. Jergasits, 253 2nd St.
Allegheny, Pa. H. Gyékis, 803 East St.
Berwick, Pa. E. Kömüves, 1210 2nd St.
North Tonavanda, N. J. Mayer, 229 Frederika St.
Ezeken kivül az egyes szervezetek által megválasztott sajtó-bizottsági tagok fel vannak hatalmazva előfizetést felvenni és azt nyugtázni.

A "Népakarat" könyvkereskedése a következő müveket tartja raktáron:

a) **Tudományos müvek és agitációs iratok.**

Bolgár Elek: Célok és Eszközök, füzetenként	0.10
Büchner: Erő és anyag, füzve	0.35
Büchner: Erő és anyag, kötve	0.50
Büchner: Isten-fogalom, kötve	0.40
Darvin: A fajok eredete, füzve	0.55
Darvin: A fajok eredete, kötve	0.70
Darvin: Az ember származása, füzve	0.75
Darvin: Az ember származása, kötve	0.90
De Leon: A szakszervezetek égető kérdése, f.	0.05
De Leon: Mit jelent a sztrájk? füzve	0.05
Dodel: Mózes-e vagy Darvin? füzve	0.25
Ugyanaz, kötve	0.40
Faber: Keresztény szocializmus, füzve	0.35
Faber: Keresztény szocializmus, kötve	0.55
Garami: Hazafiság és nemzetköziség, füzve	0.03
Jászi Oszkár: Beszélgetések a szocializmusról	0.55
Jászi Oszkár: Mi a szociológia	0.20
Kautski: Marx gazdasági tanai, füzve	0.75
Kautsky: Marx gazdasági tanai, kötve	0.90
Kunfi Zsigmond: Népoktatásunk bünei	0.20
Madzsar: Az ember származása	0.20
Kenwenkins: A zsarnokság pyramisa	0.05
Renan: Az apostolok, füzve	0.20
Renan: Az apostolok, kötve	0.35
Szende Pál: A magyar adórendszer igazságtalanságai	0.20
Vancák: Gyakorlati szónoklattan, füzve	0.35
Vancák: Gyakorlati szónoklattan, kötve	0.55

b) **Szépirodalmi müvek.**

Csizmadia: Hajnalban, füzve	0.75
Csizmadia Sándor: Hajnalban, kötve	0.90
Csizmadia: Munkásemberek, füzve	0.55
Csizmadia Sándor: Munkásemberek, kötve	0.70
Csizmadia: Fogházi levelek, füzve	0.35
Csizmadia Sándor: Fogházi levelek, kötve	0.55
Gyagyovszky Emil: Az utca, kötve	0.55
Naszódi Zsigmond: Dósa népe, kötve	0.55
Petőfi költeményei, kötve	0.60
Velszi Bárd: Boru. Költemények, kötve	0.55
Zóla: Az igazság I. II. kötet, kötve	1.00

c) **Egyebek.**

A csuhások, füzve	0.03
A "Magyar Könyvtár" kiadványai, füzetenkint	0.15
Az I. W. W. zománcozott jelvénye	0.35
I. W. W. magyar alapszabály, füzve	0.05
Jönnek a szocialisták, 100 darab	0.50
Népakarat, 1907. évfolyam, kötve	2.50
Népakarat-Naptár 1908. évre, szállitással	0.30
Marx Károly mellkép	0.30
S. L. P. pártjelvény	0.05
S. L. P. pártjelvény, 25 drb. vételnél	0.04

Monologok: (áruk darabonként 10 cent.)

Kaszinóbál Pécsfalván. A vis-á-vis. Éva busulásra adja magát. Szinház után. A jóslat. Egyetlen szó miatt. A nagyon csinos leány. Menyasszony. A rosszul nevelt leány. Desperet ur. A kis kiváncsi. A primadonna előszobájában. A közelgő nyár. A pesti kislány falun. Az első szerelmes levél. A függöny. A kékharisnyás. Clári contra Clári. Csipkerózsa. A statisztika ádozata. Nehéz feladat. A fürdővendég. Hamvazó szerda. A kómikus Filipó. Bakfis álmok.

Elvtársaink és lapunk olvasóinak figyelmét felhivjuk arra, hogy az itt jelzett könyveken kivül bármely könyvet a legjutányosabb árban beszerzünk és a legrövidebb idő belül szállitjuk. Tiz dolláron ($10) felüli rendeléseknél 10 százalék árengendmény.

A Népakarat
NYOMDA
elvállal mindennemü nyomtatványokat a legszebb kivitelben a legolcsóbb árakért.
516 E. 6th St., New York.

EGYLETI HIREK.

A New Yorki Szoc. Munk. Szerv. I. osztályában f. hó 25-én, szombaton este, Bolgár Elek elvtárs **FELOLVASÁST** tart.

A New Yorki Szoc. Munk. Szerv. II. osztálya, f. hó 25-én, szombaton összejövetelt tart.

A St. Louis-i magyar, angol és német S. L. P. osztályok 1908. április hó 25-én, szombaton, cste 8 órakor **KEDÉLYES ESTÉLYT** rendeznek. Belépti dij férfiak részére 15 cent. Nők nem fizetnek.

Április 30-án, este 8 órakor **NÉPGYÜLÉS.** Napirend: Május elsejének jelentősége. Szónokok lesznek három nyelven: magyarul ,angolul és németül.

Mind a kettő az egyleti helyiségben 1500 3rd St., a Gruns Halban lesz megtartva.

A Pittsburg és Környéke Szoc. Munk. Szerv. 1908. május hó 1-én, pénteken, saját helyiségében, 210 Electric Ave., vig müsorral egybekötött

KEDÉLYES ESTÉLYT

rendez, mely alkalomra kérjük a helybeli és vidéki elvtársak megjelenését. Belépti dij 15c. Kezdete este fél 8 órakor.

Meghivó.

McKeesporti Szoc. Munk. Szerv. május hó 3-án vasárnap este, magánhelyiségében,149 2nd St., szórakoztató müsorral egybekötött

KEDÉLYES ESTÉT

rendez. Szinre kerül: **Megjött a papa,** 1 felvonásos bohózat. Kezdete este 8 órakor.

A Cincinnati Magyar Szocialista Munkás Dalárda 1908. május 2-án, szombat este, a Cosmopolitan Hallban (1313 Vine St.) élőképek-, dal-, szavalat-, szinielőadás- és tánccal egybekötött nagy **MÁJUSI ÜNNEPÉLYT** rendez.

Pittsburg és környéke Szoc. Munkás Szerv. kizárta Rohulka Jánost (a Munk. Betegs. Szöv. XV. oszt. volt pénztárosát) nem öntudatos munkáshoz illő cselekedetéért.

Értesitjük a vas- és fémmunkásokat, hogy az Ujvilág Kávéházból elköltöztünk 206—208 E. 86th St., a Klein-féle Hallba, hol minden vasárnap d. e. 10—12-ig összejövetelt tartunk.

A Vas- és Fémmunkások Szakegyesülete nevében **Kovács.**

KIADÓHIVATALI ÜZENETEK.

Nyugtázások térszüke miatt lapunk 35-ik számában.

Lakatosok szakosztálya, Budapest. A beküldött 12 koronát megkaptuk, szíveskedjenek a pontos cimüket beküldeni, hogy a lapot küldhessük.

Kovácsok szakosztálya, Budapest. A beküldött 12 koronát megkaptuk.

Lapkezelők figyelmébe ajánljuk a nyugtázást figyelemmel kisérni és az esetleg téves nyugtázást azonnal bejelenteni.

Felkérem mindazokat, kik Lapos Gyula, szabó és Svadlina József, festő hollétéről tudnak, hogy cimüket velem tudassák.

A Szentimrey, 463 E. Jersey St., Elizabethport.

HIRDETÉSEK.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség és a kiadóhivatal.)

Nehéz munka

után rövid időben sem lesznek rhematikus és meghüléstől eredő fájdalmai, ha kéznél fog tartani egy üveg

Dr. RICHTER-féle

Anchor Pain Expellert

és azzal a fájó testrészeket bedörzsöli.

Ezen elismert régi német háziorvosság hatása felülmulhatatlan. 35 év óta sikerrel használják. Védjegyünk, a "Horgony" minden üvegen rajta van, amely valódi. **Egy kis üveg ára 25 és 50 cent** bármely gyógyszertárban, vagy pedig az alanti cégnél:

F. AD. RICHTER & CO.
215 PEARL STREET NEW YORK.

TELEPHONE 3172 ORCHARD.
ÁRPÁD SZÁLLODA
ORAVETZ ANTAL TULAJDONOS.
431 E. 6th St. New York
Magyar kuglizó.
Uj Saloonom NEWARKON van.
ORAVETZ ANTAL
cég alatt, 49 Mercer St. Newark, N.
TELEPHONE 1421 R.
Mindkét üzletben honfitársaink kellemes otthon találnak, Magyar konyha. Importált italok. A leg kitünőbb friss sörök. Szép termek alkalmas gyülé sekre, lakodalmakra és mindenféle ünnepélyekre Minden szombat és vasárnap magyar zene. Szépés tiszta szobák bármely időben kaphatók. Bel- és ülföldi politikai és élclapok.

Dr. S. Goldman
egyedüli
HAZAI MAGYAR ORVOS
volt csász. és kir. katonaorvos.
406 Grand St., Pittsburg, Pa. Közel a Courthoz
Telephon P. & a. Main 883.
Gyogyit mindenféle gyógyitható betegségeket Titkos női- és férfi betegségeket gyorsan és biztosan a legszigorubb titoktartás mellett. Nem csinál humbugot, nem küld orvosságot utánvétel mellett anélkül, hogy azt kernék tőle. Nem hirdet alarcképeket és hamis bizonyitványokat Minden betegségükben bizalommal forduljanak dr. S. Goldman-hoz. Irodaórák • Naponta reggel 9 től este 6-ig. Vasárnap reggel 9-től 12-ig

BATHÓ ISTVÁN
ELSŐRENDŰ BORBÉLY- ÉS FODRÁSZTEREM
544 E. 6th Street, New York.

JOS. POKORNY
227 Ave. A, New York
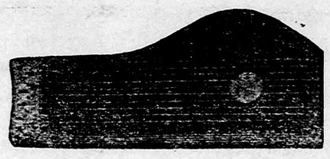
KÉRJEN ARJEGYZÉKET
importált hazai cimbalmok, citerák és más hangszerekről. kották és iskolákról, olvasókönyvekről, pipákról ékszerekről és az összes népszinmüvekről. Küldjön 2 centes bélyeget árjegyzékért.

Empire Opera House
ETTEREM, KAVÉHAZ ÉS BOROZO
52—54 Second St., Passaic, N. J.
Három nagy terem szinielőadások, bálok, lakodalmak és gyülésekre. Valódi magyar konyha. Hamisitatlan óhazai borok pohár és gallon számra. Illatos szivarok. Tiszta szobák és izletes étkek a nap bármely órájában. Nyitva éjjel és nappal. Vidékiek mindennemü utbaigazitást kaphatnak.
Tisztelettel *Molitorisz József*

„SZABADSAG"
vendéglő és étterem
512 E. 6th St., NEW YORK.
MAGYAR ÉTTEREM ÉS KÁVÉHÁZ
GYÜLÉSTEREM.
Kitünő valódi magyar fajborok nagyban és kicsinyben. Mindennap zene. — Kiadó szobák.
SIMON LAJOS tulajdonos.

TAUB VILMOS
magyar órás és ékszerész.

Mindennemü hazai órák és aranynemük javitását jótállás mellett elvállalja. Készletben tart hazai és amerikai órákat, ékszereket és egyleti jelvényeket. A New Yorki szocialisták kedvelt embere. Vidéki megrendeléseket, javitásokat pontosan teljesitek. Szolid árak.
31 Ave. B, Near 3rd St. NEW YORK.
Mindennemü LÁTSZEREK raktáron
Nagy képes árjegyzék ugy vidékre, mint helyben ingyen megküldetik.

Felhivom az elvtársak szives figyelmét, hogy 106 Ave. B alatt, a 7-ik utca közelében.
PROLETÁR-Étterem
van, ahol magyar konyhából kikerült izletes
EBÉD VAGY VACSORA 15 CENT
GROSCH H., TULAJDONOS.

Telephon 2929 Orchard. Alapittatott 1900.

Abelowitz A.
Mindenféle phonographok és hangszerek
Legnagyobb választék magyar rekordokban.
Kérjen árjegyzéket.
132 St. Marks Place,
(8th St.) NEW YORK.

Mrs. KLEIN
Étterme és Kávéháza
257 Springfield Ave, NEWARK, N. J.
A newarki szocialisták kedvelt találkozó helye. Nyitva éjjel-nappal. Kitünő magyar konyha. Vidéki elvtársak utbaigazitást kaphatnak. A Népakarat a t. közönség rendelkezésére áll.

'HUNGARIA' elsörendü magyar
Saloon és vendéglő
263 Ninth St. San Francisco
cor. Clementine St.
Bor és Sör csarnok, izletes magyar ételek és italok minden időben kaphatók. Kitünő biliard terem, a San Francisco-i magyarság kedvelt találkozó helye.
A magyar munkásság pártfogását kéri
ERDÉLYI A., tulajdonos.

Tartós és puha börből készült szép
Divatos Cipök
olcsó árban kaphatók a
„UNION SHOE CO."-nál
Ave B. cor. 4th st. NEW YORK.

FINTA MIHÁLY
BORBÉLY ÉS FODRÁSZ
516 E. 6th Street, New York

Egy cseppet a házba
egy igaz mértékkel mért, fél gallonos korsó jo
WHISKEY vagy **BRANDY**
egy hónapig is eltart. Ládába csomagoltan az ország bármely részébe elküldöm saját felelőségemre $1.50-ért
H. J. FRIEDMANN
Szeszesital kereskedő
874-76 GRAND Ave. Chicago, Ill.

Péter Lajos
„Rákóczi Hall"-hoz czimzett
Vendéglő, Kávéház és Etterme.
— — 4-ik utcza 197, New York — —
AJÁNLJA
KITÜNÖ MAGYAR KONYHÁJÁT.
Kitünö Italok. Kitünö Italok.
Alkalmas helyiség mulatságok, lakadalom vagy hasonló ünnepélyre.
A New Yorki Magyarajku Szocialisták kedvelt gyülekezési helye. Különféle munkás-lapok az elvtársak rendelkezésére állanak.

Magyar Kávéház és Billiard-Terem
GÁSPÁR KÁROLY
529 East 5-ik utca,
Avenue A és B között, New York.

A. GROSSMANN MOSÓ-INTÉZETE
738 E. 9th st. N. Y.
A ruhát elhozatja s készen házhoz szállitja.

MAGER LÁSZLÓ
MAGYAR
étterem és kávéház
3729 S. Halsted St.
CHICAGO, Ill.
A So. Side szocialisták kedvelt találkozóhelye Jó ételek. – Tiszta szobák. – Felvilágositással szivesen szolgálok. Az elvt. pártfogását kérem.

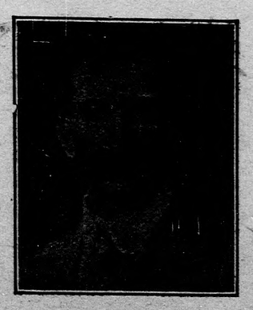
Bevándorlók figyelmébe ajánlja csinosan berendezett tiszta s jutányos áru SZOBÁIT
ROSTÁSSY REZSŐ **513 E 6th St.**
a „Népakarat" szerkesztőségével szemben. NEW YORK.
Az elvtársaknak Magyar országból érkező leveleire dijmentesen adok felvilágositást és kivánatra a hajónál megvárom öket.
ÉTTERMEM ÉS KÁVÉHÁZAM
a magyarnyelvü öntudatos munkások kedvelt találkozó helye.
Izletes friss étkek. — Hazai billiard asztalok.
Bel és külföldi pártlapok. **Feltétlen megbizhatóság.**

„ATTILA HALL"
523 E. 6th St. New York.
FISCHER JÓZSEF, tulajdonos.
Magyar Bor és Sör Csarnok.
Váradi és **Pukaj Gyula** I. W. W. cigány zenekarának irodája.

RIZSÁK JÁNOS
közjegyző, pénzszállitó és váltó-intézete
Főüzlet 127 Second St., Passaic, N. J. Saját ház.

PÉNZT a legolcsóbban és lehető leggyorsabban küld az Ó-hazába. Pénz betéteket bármely hazai bankba kamatozás végett elhelyezek és a betéti könyvet rövid időn belül kihozatom. — Nemkülönben az Ó-hazában, árvaszéknél, takarékpénztárnál, vagy magánosoknál elhelyezett összegeket, budapesti irodám utján dijtalanul kihozatom, csupán a szükséglendő meghatalmazás hitelesitéséért számitok csekély dijjat.
HAJÓJEGYEKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kisérem el a hajókhoz.
CSOMAGOKAT az Ó-hazából kihozatok vagy oda szállittatok.
OKIRATOK szakszerüen, a törvényeknek megfelelőleg állittatnak ki és konzulátusilag hitelesittetnek. Jogi, hagyatéki, katonai, telekkönyvi, nemkülönben kazai sommás perekben és bármely más ügyvédi dolgokban eljárok. Minden ügyben, ugy mint eddig, ezentul is a legnagyobb pontosságot igérem.
UTBAIGAZITÁSSAL, tanácscsal és felvilágositással INGYEN készséggel és szivesen szolgálok.
Magyarországi iroda: Budapest, IV. Sütő-utca 6. sz.
Fiók-irodák: So. Betlehem Pa., saját ház, Alpha, N. J., Wharton, N. J., — Franklin Furnace, N. J.

FÉRFI-SZABÓ mérték után készit elsőrendü öltönyöket. Tisztitás. Vasalás.
Az elvtársak pártfogását kéri:
J. BENO
227 LAFAYETTE AVE. ST. LOUIS, Mo.

PLAVECZKY A.
magyar vendéglös
20 West St. Newark, N. J.
A M. B. Sz. VIII. osztályának gyülési helyisége. A magyar munkásság kedvenc találkozó helye. Vidéki munkástársak kellő utbaigazitást nyernek. Magyar konyha.
Szobák minden időben.

JOS. BERLOCK
FÉRFI SZABÓ
1118 Thirteenth Ave. East Oaklnd, Ca

Telephone 1027 Orchard.

Dr. BIEBER E. LAJOS
magyar fogorvos
383 E. 8th Street
Ave. C és D között New York

Ügyes magyar szülésznő
Jergler Paula Budapesten az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyujt mindenben. 546 Washington Boulevard, Pauline St. sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seeley 3183.

Legkedveltebb és legnépszerübb
Magyar Gyógyszertar
a keleti oldalon
ROTH SAMUEL
gyógyszertára a Megváltóhoz
125 Ave. A, cor. 8th St., New York,
Hazai és itteni receptek elkészitésére nagymérvü figyelmet forditok és a legolcsóbb árban készitem el. Hazai importált szerek. Junó paszta, Akacia, Liliom, Margit cremek, Liliom, Schihulszki arckenőcsök. Liliom, Speick és Dr. Gross-féle szappan. Blaha Lujza és Poudre Boquet stb. Hölgypor. Kallodont. Brillantine tubusban. Továbbá Purgó. Mária Celli gyomorcseppek. Importált csukamáj olaj, fehér fenyő szörp és párisi kézfinomitó. Egri viz, sósbor szesz, Dr. Kapossy-féle hajnövesztő 50c. 3 üveg $1.25. China vasbor 75c. 3 üveg $2. — Óv- és kötszerek nagy választékban. Postai rendeléseket azonnal teljesitek a pénz előleges beküldése mellett.